

Pestprotocol

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Wij gaan ervan uit dat alle geledingen binnen De Klimop zich houden aan dit pestprotocol.

Team van De Klimop verplicht zich tot:

- hulp bieden aan het gepeste kind
- hulp bieden aan de pester(s)
- hulp bieden aan de zwijgende meerderheid
- hulp bieden aan de leerkracht
- het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem
- het eenmaal in de drie jaar evalueren van dit protocol
- hulp bieden aan de ouders
- het gericht voorlichten van alle betrokkenen van De Klimop
- het aanstellen/hebben van een vertrouwenspersoon op school
- het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem "pesten"

We verwachten dat ouders in positieve zin betrokken zijn en hun medewerking verlenen aan de uitvoering van het pestprotocol.

Leerkrachten en directie van De Klimop gaan uit van een goede communicatie en samenwerking met ouders van De Klimop. Hierbij heeft iedere partij zijn eigen grenzen. De school kan zich niet eigenhandig bemoeien met ruzies buiten school, ouders kunnen niet naar school komen om eigenhandig het probleem voor hun kind op te lossen.

Leerkrachten van De Klimop, ouders en andere geledingen van De Klimop onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

Handtekening namens de leerkrachten,
Directie .....

Handtekening namens de Medezeggenschapsraad,
Voorzitter .....

Toelichting op het pestprotocol

Pesten kan een wezenlijk en groot probleem zijn op school. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk, zowel voor slachtoffers als voor de pesters.

Als dit ernstige probleem zich voordoet moet

het aangepakt worden, in het bijzonder door de ouders en de leerkrachten.

Directie en personeel moeten zo goed mogelijk samenwerken met leerlingen en ouders om het probleem "pesten" op te lossen.

Wat is pesten?

Pesten is gedrag dat min of meer bewust gericht is op één of meer kinderen en dat tot doel en tot gevolg heeft dat degene die gepest wordt zich gekwetst, geraakt, vernederd, afgewezen of zich buitengesloten voelt. Bij pesten is sprake van macht en onmacht.

Waar gaat plagen over in pesten?

Plagen is nog onbezonnen, spontaan en gaat vaak met humor gepaard terwijl pesten berekenend en gemeen overkomt en tegen één persoon gericht is.

Plagen gebeurt incidenteel en is van korte duur terwijl pesten herhaaldelijk en systematisch plaatsvindt.

Plagen speelt zich af tussen gelijken, gaat over en weer en er kan om gelachen worden.

De geplaagde ondervindt veelal geen hinder van plagerijen, terwijl het slachtoffer van pestgedrag blijvende psychische en lichamelijke schade kan oplopen.

Voorkomen

We streven ernaar pesten te voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit een duidelijke leerlijn "sociaal-emotionele ontwikkeling", ondergebracht in de methode 'Leefstijl'.

- We stellen wekelijks een sociaal-emotioneel onderwerp aan de orde zoals de methode aangeeft (zie leerlijn sociaal-emotionele ontwikkeling, Leefstijl?).
- Er zijn ook andere werkvormen denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Schoolregels op De Klimop:

schoolregel 1: "Ik zorg voor mijn eigen spullen en die van een ander";

schoolregel 2: "Ik help de ander waar dat kan en mag";

schoolregel 3: "Ik doe een ander geen pijn, ook niet met woorden" enz (verder uitwerken)

Als plagen overgaat in pesten

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden. Bij pestgedrag pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en overleg voeren met de ouders.

Betrokkenen in het pestproces:

1. De pester(s)
2. De gepeste(n)
3. De zwijgende meerderheid (meelopers en angsthazen)
4. De docenten
5. De ouders/verzorgers

Signalen van pesten/pesterijen

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Pesterijen via internet

4 stappen bij de aanpak van ruzies/pesterijen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

1. Er eerst zelf (samen) uit te komen.
2. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.
3. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
4. Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt.
Houdt het gedrag aan dan treedt het protocol 'Grenzen aan gedrag' in werking (zie bijlage 1.).
Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.
Van alle gesprekken wordt een verslag gemaakt in de vorm van verslagformulieren, logboekblad en dergelijke.
Pestgedrag wordt altijd gemeld bij directie en vertrouwenscontactpersonen.
De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders/verzorgers en/of interne of externe deskundigen.

Stelregels

We hanteren 3 stelregels om ruzie/pesten op De Klimop te signaleren/voorkomen:

- Stelregel 1:
Als ik ruzie heb of gepest wordt zeg ik dat ik dat niet wil en dat zij/hij ermee op moet houden. Als het niet ophoudt zoek ik hulp bij de leerkracht.
- Stelregel 2:
Als ik merk dat er gepest wordt vertel ik dat aan de leerkracht. Ook ik moet zorgen voor een goede sfeer in de groep.
- Stelregel 3:
Ik hoef niet te pesten om belangrijk te zijn.

Voorwaarden voor een adequate aanpak van het pesten

Om het pesten op een adequate manier aan te pakken zijn er enkele voorwaarden nodig:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
- Leerkrachten moeten pesten kunnen signaleren.
- Directie en leerkrachten moeten duidelijk stelling nemen tegen het pesten.

Begeleiding

Als het pestgedrag is vastgesteld is begeleiden van alle betrokkenen een belangrijke taak van de school/leerkracht en ouders.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medelevens tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Ervoor zorgen dat de leerling zich weer veilig gaat voelen
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren (zoals zeggen wat het met je doet), zonder een schuldgevoel aan te praten
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
  - Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
  - Excuses aan laten bieden
  - In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
  - In laten zien welke goede kanten de pester zelf heeft en duidelijk maken dat hij niet hoeft te pesten.
  - Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
  - Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
  - Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD
- Begeleiding van de zwijgende meerderheid
- Neem het pestprobleem serieus
  - Bespreek met de kinderen haar/zijn rol bij het pesten, eventueel zonder dat de pester(s)/gepeste(n) aanwezig is/zijn.
  - Zoek samen met de groep naar mogelijkheden om er iets aan te doen
  - Wijs leerlingen op hun verantwoordelijkheid (zie stelregel 2)
  - Geef zelf het goede voorbeeld en veroordeel anderen niet.
  - Laat kinderen benoemen wat het met hen doet.

Adviezen aan ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Oefen thuis met het aangeven van grenzen

Ouders van pester(s):

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Oefen met je kind in empathie, wat voor gevoel geeft jouw gedrag bij een ander?

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Slotopmerking:

Mocht het voorkomen dat ondanks alle gevolgde stappen en ondernomen acties u het niet eens bent met het resultaat van deze acties en stappen en heeft u het gevoel dat u daarin niet gehoord wordt of bent, dan kunt u zich ten alle tijden wenden tot de directie of externe vertrouwenscontactpersoon (vooradresgegevens zie schoolgids)

Versie: maart 2011